ਰਾਜ ਸਾਇੰਸ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
STATE INSTITUTE OF SCIENCE EDUCATION, PUNJAB, CHANDIGARH
(S.C.E.R.T.)
S.C.O. 66-67, SECTOR 17-A, CHANDIGARH

ਨੈਸ਼ਨਲ ਮੀਨਜ਼-ਕਮ-ਮੈਰਿਟ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੀਖਿਆ
National Means-cum-Merit Scholarship Examination

State Level Test
ਜਮਾਤ ਅੱਠਵੀਂ (Class VIII)

MENTAL ABILITY AND SCHOLASTIC APTITUDE TEST
ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

Time : 3 hours **Max. Marks : 180** **ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ** **ਕੁੱਲ ਅੰਕ :180**

Instructions for candidates:-

1. This exam is in two parts
2. Part-I is related to Mental Ability Test.
3. Part-II relates to Scholastic Aptitude Test. It consists of TEN subjects, details of which are given below:-

   i) Physics; ii) Chemistry;
   iii) Biology; iv) Geography
   v) History; vi) Civics;
   vii) Mathematics viii) Hindi
   ix) English x) Punjabi
4. Each question carries one mark. All questions are compulsory.
5. You have been provided with a answer sheet (OMR) for this question paper.Darken the correct option of each question in the answer sheet (OMR) with black/blue ink.
6. Rough work may be done on the provided blank space.
7. There is no negative marking in this question paper.

ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ :

1. ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।
2. ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ।
3. ਦੂਜਾ ਭਾਗ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਸ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਹੈ-

   i) ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ii) ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ
   iii) ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ iv) ਭੂਗੋਲ
   v) ਇਤਿਹਾਸ vi) ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ
   vii) ਗਣਿਤ viii) ਹਿੰਦੀ
   ix) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ x) ਪੰਜਾਬੀ
4. ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਕ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।
5. ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਲਈ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ (ਓ ਐਮ ਆਰ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਕਾਲੀ/ ਨੀਲੀ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਦਰਸਾਓ।
6. ਕੱਚਾ ਕੰਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਕਰਨਾ ਹੈ।
7. ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਰਿਣਾਤਮਕ (ਨੈਗੇਟਿਵ) ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Sample Paper-NMMS

Mental Ability

ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ

ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1-6) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅੰਕਾਂ ਵਿਚ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉਤਰ ਲੱਭੋ:

1. 13, 14, 18, 27, 43, ----
   1) 48 2) 58
   3) 65 4) 68

2. 3, 5, 7,---- 13, 17, 19, 23
   1) 9 2) 11
   3) 21 4) 10

3. 6, 9, 15, 24, 36,----, 69
   1) 39 2) 41
   3) 51 4) 59

4. 35, 32, 34, 31, 33,-----
   1) 30 2) 32
   3) 35 4) 36

5. 67, 71, 73, 79, 83, 89,----
   1) 98 2) 97
   3) 96 4) 94

6. 7, 28, 49, 70, 91, 112,-----
   1) 128 2) 130
   3) 160 4) 133

ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7-10) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਇਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੁਪਤ ਅੱਖਰ ਪਤਾ ਕਰੋ।

7. ba—b—bbabb—b
   1) baa 2) aba
   3) bba 4) bab

8. a—cc—aab—cb—
   1) bbca 2) bcba
   3) babc 4) bbac

9. rst—,—rs—uv—stu—rst—,—
   1) rstrsts 2) uvtrstu
   3) uvtrsuv 4) uvtrvuv

10. a—bab—ab—abb
   1) bba 2) bbb
   3) aaa 4) abb

Directions (1-6) there is a number Series following a pattern. One place is left blank. Find out the correct answer from the options

1. 13, 14, 18, 27, 43, ----
   1) 48 2) 58
   3) 65 4) 68

2. 3, 5, 7, ----13, 17, 19, 23
   1) 9 2) 11
   3) 21 4) 10

3. 6, 9, 15, 24, 36,----, 69
   1) 39 2) 41
   3) 51 4) 59

4. 35, 32, 34, 31, 33,-----
   1) 30 2) 32
   3) 35 4) 36

5. 67, 71, 73, 79, 83, 89,----
   1) 98 2) 97
   3) 96 4) 94

6. 7, 28, 49, 70, 91, 112,-----
   1) 128 2) 130
   3) 160 4) 133

Directions (7-10)the letters given below follow a definite Pattern. Find out the missing letters to co,plete the Pattern.

7. ba—b—bbabb—b
   1) baa 2) aba
   3) bba 4) bab

8. a—cc—aab—cb—
   1) bbca 2) bcba
   3) babc 4) bbac

9. rst—,—rs—uv—stu—rst—,—
   1) rstrsts 2) uvtrstu
   3) uvtrsuv 4) uvtrvuv

10. a—bab—ab—abb
   1) bba 2) bbb
   3) aaa 4) abb

ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11-13) ਜੇ +=−, −=+, ×=÷, ÷=× ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਠੀਕ ਉਤਰ ਲੱਭੋ। [redacted]

11. 16+8÷3−6×2
1) 5 2) −5
3) 6 4) −9

12. 16×4÷13−8+4
1) 65 2) 62
3) 46 4) 56

13. 28-7+10×5÷9
1) 13 2) 17
3) 21 4) 27

ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ14-16) ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਜੋੜੇ ਵਿਚ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗਣਿਤਕ ਚਿਨਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸਮੂਹ □ ਦੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਗ੍ਹਾ ਲਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿ ਠੀਕ ਸਮੀਕਰਣ ਬਣ ਜਾਵੇ।

14. 20□ 4□ 10□ 5
1) ÷, −, = 2) =, ÷, −
3) ÷, =, − 4) −, ÷, =

15. 19□ 18□ 3□ 13
1) +, ÷, = 2) =, ÷, ×
3) +, =, ÷ 4) −, ÷, =

16. 18□ 2□ 5□ 7 □11
1) −,÷, +,= 2) +,−,÷, =
3) ÷, −,+, = 4) +, ÷, −, =

17. ਨਿਮਨ ਲੜੀ ਵਿਚ ਅੰਕ 5 ਕਿੰਨੇ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅੰਕ 5 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਅੰਕ 7 ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅੰਕ 6 ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
756 945 764 598 756 764 325 678
1) ਇੱਕ 2) ਦੋ
3) ਤਿੰਨ 4) ਚਾਰ

18. ਨਿਮਨ ਲੜੀ ਵਿਚ ਅੰਕ 6 ਕਿੰਨੇ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅੰਕ 6 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ 4 ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅੰਕ 2 ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ:
234 625 346 123 462 734 635 462
1) ਇੱਕ 2) ਦੋ
3) ਤਿੰਨ 4) ਚਾਰ

19. ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਰਨਮਾਲਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਦੱਸੋ ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
1) Diplomat 2) Civilize
3) Citrus 4) Cable

Directions (Q 11-13) If +=−, −=+, ×=÷, ÷=× Then find correct answer [redacted] iven alternatives.

11. 16+8÷3−6×2
1) 5 2) −5
3) 6 4) −9

12. 16×4÷13−8+4
1) 65 2) 62
2) 46 4) 56

13. 28-7+10×5÷9
1) 13 2) 17
3) 21 4) 27

Directions (14-16) In the following question there are equations without signs between each two numbers. Find out from the given four options which one would render the equation to the correct.

14. 20□ 4□ 10□ 5
1) ÷, −, = 2) =, ÷, −
3) ÷, =, − 4) −, ÷, =

15. 19□ 18□ 3□ 13
1) +, ÷, = 2) =, ÷, ×
3 +, =, ÷ 4) −, ÷, =

16. 18□ 2□ 5□ 7 □11
1) −,÷, +,= 2) +,−,÷, =
3) ÷, −,+, = 4) +, ÷, −, =

17. How many 5s are there in the following number sequence which are immediately preceded by 7 and immediately followed by 6?
756 945 764 598 756 764 325 678
1) One 2) Two
3) Three 4) Four

18. How many 6s are there in the following number sequence which are immediately preceded by 4 and immediately followed by 2?
234 625 346 123 462 734 635 462
1) One 2) Two
3) Three 4) Four

19. Arrange the given words in the alphabatical order and choose the one word that comes first
1) Diplomat 2) Civilize
3) Citrus 4) Cable

20. ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਰਨਮਾਲਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਦੱਸੋ ਜਿਹੜਾ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

1) Edge 2) Earn
3) Eager 4) Economy

21. ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 21-26) ਹੇਠ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ (?) ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਭਰੋ।

1	3	7
5	12	14
25	?	28
125	192	56

1) 40 2) 48
3) 56 4) 64

22.

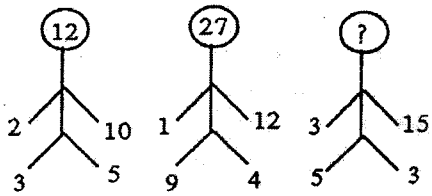

1) 36 2) 48
3) 64 4) 75

23.

17	25	08
38	56	18
50	?	32

1) 72 2) 82
3) 92 4) 102

24.

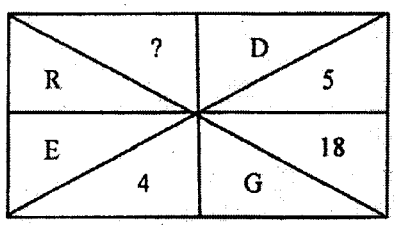

1) 4 2) 7
3) 9 4) 11

20. Arrange the given words in the alphabatical order and choose the word that comes in the second place.

1) Edge 2) Earn
3) Eager 4) Economy

21. Directions (21-26) what will come in place of question mark (?) In the following questions.

1	3	7
5	12	14
25	?	28
125	192	56

1) 40 2) 48
3) 56 4) 64

22.

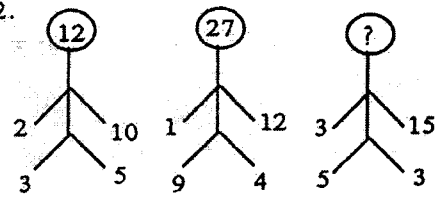

1) 36 2) 48
3) 64 4) 75

23.

17	25	08
38	56	18
50	?	32

1) 72 2) 82
3) 92 4) 102

24.

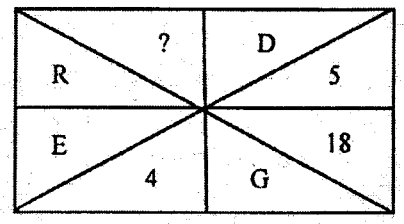

1) 4 2) 7
3) 9 4) 11

25.

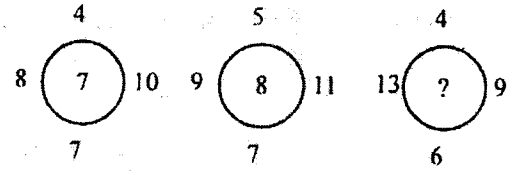

1) 23 2) 12
3) 28 4) 14

25.

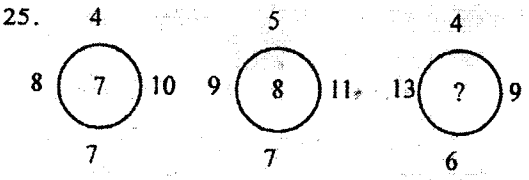

1) 23 2) 12
3) 28 4) 14

26.

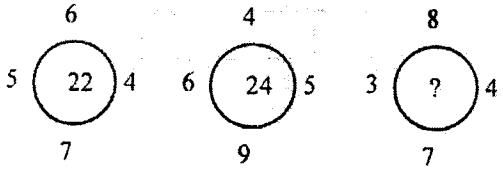

1) 26 2) 24
3) 22 4) 28

26.

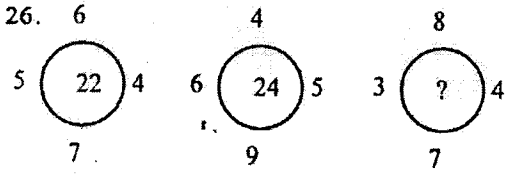

1) 26 2) 24
3) 22 4) 28

ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 27-29) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦਿਉ।

27. ਉਹ ਅੰਕ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਆਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

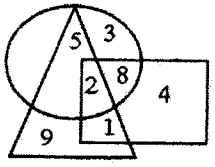

1) 2 3) 5
3) 9 4) 7

28. ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਅੰਕ ਹਨ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਆਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

1) 4,1 2) 5,1
3) 5,9 4) 9,1

29. ਉਹ ਅੰਕ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜੋ ਕੇਵਲ ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

1) 1 2) 2
3) 5 4) 9

30. ਕਿਸੇ ਗੁਪਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ 851 ਦਾ ਅਰਥ Good Sweet Fruit ਹੈ, 783 ਦਾ ਅਰਥ Good red Rose ਹੈ ਅਤੇ 341 ਦਾ ਅਰਥ Rose and Fruit ਹੈ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ Red ਦਾ ਕੋਡ ਦੱਸੋ ?

1) 7 2) 8
3) 5 4) 3

Directions (27-29) read the following information and answer the questions.

27. Find out the number that lies inside all figures.

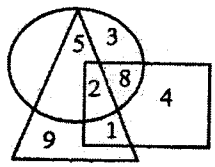

1) 2 3) 5
3) 9 4) 7

28. What are the numbers that lie inside any two figures?

1) 4,1 2) 5,1
3) 5,9 4) 9,1

29. Find out the number that lies only inside the triangle

1) 1 2) 2
3) 5 4) 9

30. In a certain code language meaning of 851 is 'Good Sweet fruit', meaning of 783 is 'Good red rose' and meaning of 341 is 'Rose and Fruit'. How is 'red' written in that code language.

1) 7 2) 8
3) 5 4) 3

31. ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ mks gdb mlt ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ dogs are barking ਹੈ gdb jo mop ਦਾ ਅਰਥ dogs and horses ਹੈ ਅਤੇ mut mks ko ਦਾ ਅਰਥ monkeys are mad ਹੈ। ਇਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ barking ਦਾ ਕੋਡ ਲੱਭੋ।

1) gdb 3) mlt
3) mks 4) mop

ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 32-35) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਠੀਕ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪਾਂ 1,2,3, ਅਤੇ 4 ਵਿਚੋਂ ਲੱਭੋ।

32. MIND
1) WIND 2) MIND
3) MIND 4) WIND

33. WATER
1) WATER 2) WATER
3) WATER 4) WATER

34. FRUIT
1) FRUIT 2) FRUIT
3) TIURE 4) FRUIT

35. EXPOSE
1) ESOPXE 2) EXPOSE
3) EXbOSE 4) EPOSXE

36. ਕਿਸੇ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਜੇ Two=58 ਹੈ ਤਾਂ ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ THREE ਦਾ ਕੋਡ ਦੱਸੋ।

1) 56 2) 62
3) 66 4) 68

37. ਜੇ ADD=3 ਤਾਂ CIM=?

1) 9 2) 7
3) 6 4) 5

38. ਜੇ BAT=DCV ਤਾਂ MAN=?

1) MCP 2) MAP
3) OCP 4) OCN

39. ਜੇ ROSE= QNRD ਤਾਂ STAR=?

1) RSZQ 2) RZQS
3) SRQZ 4) TUBS

40. ਜੇ MOTHER=NNVFHO ਤਾਂ SISTER=?

1) TJURHO 2) THURHO
3) TJURHT 4) THRUHO

31. In a certain code language the meaning of 'mks gdb mlt' is dogs are barking 'gdb jo mop' is 'dogs and horses' and meaning of 'mut mks ko' is 'monkeys are mad' In the same language find the code of barking.

1) gdb 3) mlt
3) mks 4) mop

Directions (32-35) In each questions, choose the correct water image of words from amongst the four alternatives given as 1,2,3 and 4.

32. MIND
1) WIND 2) MIND
3) MIND 4) WIND

33. WATER
1) WATER 2) WATER
3) WATER 4) WATER

34 FRUIT
1) FRUIT 2) FRUIT
3) TIURE 4) FRUIT

35. EXPOSE
1) ESOPXE 2) EXPOSE
3) EXbOSE 4) EPOSXE

36. In a certain code language if Two=58 In the same language find the code of THREE=?

1) 56 2) 62
3) 66 4) 68

37. If ADD=3 Then CIM=?

1) 9 2) 7
3) 6 4) 5

38. If BAT=DCV then MAN=?

1) MCP 2) MAP
3) OCP 4) OCN

39. If ROSE= QNRD Then STAR=?

1) RSZQ 2) RZQS
3) SRQZ 4) TUBS

40. IF MOTHER=NNVFHO Then SISTER=?

1) TJURHO 2) THURHO
3) TJURHT 4) THRUHO

41. ਜੇ DUCTILE=CUDTELI ਤਾਂ DISTURB=?

1) SIDTURB
2) SIDTBUR
3) SIDTBRU
4) SDITBRU

42. ਇਕ ਦਿਨ ਅਭਿਜੋਤ ਘਰੋਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ 12 ਕਿ: ਮੀ: ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਹ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 7 ਕਿ: ਮੀ: ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਹ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 12 ਕਿ: ਮੀ: ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਉਹ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 12 ਕਿ: ਮੀ: ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਸਿੱਧਾ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ?

1) 19 ਕਿ: ਮੀ: 2) 15 ਕਿ: ਮੀ:
3) 20 ਕਿ: ਮੀ: 4) 25 ਕਿ: ਮੀ:

43. ਦਿਨੇਸ਼ 7 ਕਿ: ਮੀ ਉਤਰ ਵੱਲ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਫਿਰ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 3 ਕਿ: ਮੀ ਚਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 7 ਕਿ: ਮੀ: ਅੱਗੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ।

1) 10 ਕਿ: ਮੀ: 2) 20 ਕਿ: ਮੀ:
3) 3 ਕਿ: ਮੀ: 4) 6 ਕਿ: ਮੀ:

44. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਚਿਤਰ ਡਾਕਟਰ, ਮਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਠੀਕ ਸੰਬੰਧ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

1)
2)
3) 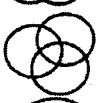
4) 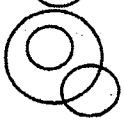

45. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਚਿਤਰ ਡਾਕਟਰ, ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਇੰਜਨੀਅਰ ਵਿਚਕਾਰ ਠੀਕ ਸੰਬੰਧ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

1)
2)
3)
4)

41. If DUCTILE=CUDTELI then DISTURB=?

1) SIDTURB
2) SIDTBUR
3) SIDTBRU
4) SDITBRU

42. One day, Abhijot left home and cycled 12 km southwards, turned right and cycled 7 km and turned right and cycled 12 km and turned left and cycled 12 km. How many kilometres will he have to cycle to reach his home straight?

1) 19 km 2) 15 km
3) 20 km 4) 25 km

43. Dinesh Travels 7 km to the north. Then again he turns to the right and walks 3 km. Then again he turns to his right and moves 7 km forword. How many kilometers away is he from the starting point?

1) 10 km 2) 20 km
3) 3 km 4) 6 km

44. Which one of the following figures represents the relationship among Doctors, Patients and females.

1)
2)
3) 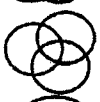
4) 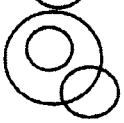

45. Which one of the following figures repre sents the relationship among Doctors, Teachers and Engineers.

1)
2)
3)
4)

46. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਚਿਤਰ ਆਦਮੀ, ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਹਿਊਮਨ-ਵੀਂਗ ਵਿਚਕਾਰ ਠੀਕ ਸੰਬੰਧ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

1)

2)

3)

4) 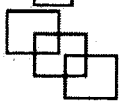

ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 47-50) ਚਿੰਨ (::) ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੋ ਅੱਖਰਾਂ/ ਅੰਕਾਂ/ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਜੋੜਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਵੀ ਦੋ ਪਦਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਲੁਪਤ ਹੈ, ਵਿਚਕਾਰ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੁਪਤ ਪਦ ਪਤਾ ਕਰੋ।

47. BDFH: KMOQ ::ACEG:
1) KOMQ 2) MKOQ
3) MKQR 4) JLNP

48. AZ: BY : : CX: ?
1) EF 2) GH
3) DE 4) DW

49. 41: 43 : : ? :?
1) 43: 40 2) 50: 51
3) A:C 4) R:V

50. ਲੰਬਾਈ: ਮੀਟਰ : : ਸਮਾਂ: ?
1) ਘੜੀ 2) ਸਕਿੰਟ
3) ਅਲਾਰਮ 4) ਸਾਲ

46. Which of the following combination of figures best repre sents males, father, Human beings?

1)

2)

3)

4) 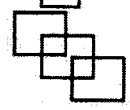

Directions (47-50) In each of the following questions, there is a relationship between two letters/word/ numbers on the left of the sign (::). The same relationship exists between the two to right of the sign (::) of which one is missing. Find out the missing from the alternatives.

47. BDFH: KMOQ ::ACEG:
1) KOMQ 2) MKOQ
3) MKQR 4) JLNP

48. AZ: BY : : CX: ?
1) EF 2) GH
3) DE 4) DW

49. 41: 43 : : ? :?
1) 43: 40 2) 50: 51
3) A:C 4) R:V

50. Length: Meter :: Time:?
1) Watch 2) Second
3) Alarm 4) Year

ENGLISH

Q. Read the following passage and answer the questions given after it.

Jyoti lived with her mother in a small village. From a young age she had witnessed her mother, a widow, being ill treated by the villagers. But when she was in high school she began to understand things. She couldn't take the insults to her mother any more. She decided to change the way widows were viewed in village society. Jyoti started a "Widow Empowerment Campaign". She spoke to village elders and knocked on two hundred doors to spread her message. She learnt to organize street plays which she used to make people aware about the plight of widows.

Naturally her ideas were not acceptable to the society entrenched in tradition. People pushed her out of their houses and refused to listen to what she had to say. But she went on relentlessly without faltering. Today, widows are allowed to go out of their homes like others. Many, including her mother are now employed at organisations and literacy centres.

51. The story of Jyoti is an illustration of

1. rigidity of traditional families.
2. organisation of street plays.
3. the spread of employment opportunities for widows.
4. crusade of a young girl for social change.

52. A major factor in Jyoti's success seems to be

1. social and economic development programmes.
2. sympathy and encouragement from her mother.
3. her own courage and determination.
4. support from her friends.

53. "She knocked on two hundred doors" indicates that Jyoti

1. went knocking at the doors one after the other.
2. visited people at their houses individually.
3. approached a large number of people.
4. spoke to every family in the village.

54. The words 'entrenched in tradition' imply that villagers

1. deeply believed in traditions.
2. were opposed to traditions.
3. had begun to shed traditions.
4. had begun to follow traditions.

55. Jyoti's relentless campaign

1. created an unrest.
2. created a dent in society.
3. left people untouched.
4. created a revolution.

Q. **Read the following passage and answer the questions given after it.**

Designing toys for children is challenging yet stimulating. Considering the low attention span of today's kids, toys with higher play value are able to engage them longer. Young minds are also quite impressionable. So toy design has to be conscious about ethics and values and also aid their cognitive, physical, emotional and social skills. But above all, fun is the primary objective of play. Fun is what makes them come back for more; makes them learn and remember. Another crucial factor is eco-friendliness. Some of the best pro-environment design processes can actually be found in the Indian handicrafts industry. One such example is the lathe-turned toy craft of Channapatna— a town near Bangaluru. The age old craft uses wood and colours made completely from natural materials like turmeric, *kumkum*, indigo, etc. Creating modern designs based on such conventional techniques opens up a new range of products that are unique, educational and organic.

56. Toys are said to have a high play value when

1. they present challenges to designers and to children who play with them.
2. they are costly but also have high quality.
3. they are able to keep children's attention for long periods.
4. they are used by a large number of children.

57. The reference to the 'impressionable nature' of young children is to suggest that

1. they are attracted to toys that are well designed and brightly coloured.
2. their attitudes, values and ethics can easily be influenced by others.
3. they like toys that help them learn and remember while having fun.
4. they like toys which are small in size.

58. Toys that are considered eco-friendly are those that

1. promote interest in preserving the natural environment.
2. use natural materials.
3. help the development of social skills.
4. use high quality fibre.

59. Which of the following is true for the toy craft of Channapatna?

1. It is famous for their beautiful shapes and bright colours.
2. It is made by artificial materials.
3. It is based on modern design principles and efficient machines.
4. It is an old and traditional practice.

60. 'Fun is what makes them come back for more; makes them learn and remember.' means

1. Children learn through fun and play.
2. Children play more and more for fun.
3. Children remember things while playing.
4. Children learn only through play.

Q. **Read the following passage and answer the questions that follow.**

Years ago, people woke up to find sparrows chirping in their backyard. A noisy lot, they took grains right from your hand if you had befriended them. They got over their fear easily and demanded food or water with their loud chirping if you had forgotten to give them their regular share of food. Tiny pink beaks opened to morsels of food or worms sometimes regurgitated by the parent birds. We had a splendid time watching the bird family bond and as children sat gazing at them as they picked up grain or splashed about us in muddy water.

Many people have written poems and lyrics on sparrows, their noisy chirps, their friendly nature, and their spotty feathers. Sparrows were a menace on the fields. There were guards with slings and stones to chase them away as they ate grain from standing crops. Now people are trying to woo them back to nature.

61. The author calls sparrow a friendly bird because

1. they chirp in the backyard.
2. they demand food.
3. they eat from our hand.
4. they are with humans always.

62. Which of the following statements shows that watching sparrows was fun for the author?

1. Tiny beaks opened to morsels of food or worms sometimes regurgitated by the parent birds.
2. Children sat gazing at them as they picked up grain or splashed about us in muddy water.
3. They demanded food or water with their loud chirping.
4. They live near our houses.

63. The farmers consider sparrows a nuisance because

1. they are loud and noisy.
2. they chirp loudly.
3. they splash around in muddy water.
4. they eat up the grains from the fields.

64. 'Regurgitated by the parent birds' means

1. chewed and fed
2. digested and brought back
3. chewed and spat out.
4. swallowed and brought back

ੳ) ਲੜਾਈ ਦਾ ਮੁੱਢ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਹੀ ਬੱਝ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਲੜਾਈ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੋ ਗਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਲੜਨ ਲੱਗਾ। ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਤਾਂ ਜੋ ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਕਈ ਲੜਾਈਆਂ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਹੋਈਆਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਲੜਾਈਆਂ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ। ਦੂਜੇ ਵਿਸਵ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਐਟਮੀ ਬੰਬਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਪਾਨ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਹਿਰ ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਅਤੇ ਨਾਗਾਸਾਕੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਤਬਾਹੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਦੇਸਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜੀ ਲੜਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕੇ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਘ (ਯੂ.ਐਨ.ਓ.) ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ 1981 ਈ. ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਮ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਰ ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਤੀਜੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਮਨ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇ।

65 *ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਲੜਾਈ ਦਾ ਕੀ ਕਾਰਨ ਸੀ?*

(ੳ) ਆਪਸੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ (ਅ) ਕਬੀਲੇ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ

(ੲ) ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ (ਸ) ਭੋਜਨ ਦੀ ਘਾਟ

66 *ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਉਂ ਬਣਾਏ ਗਏ?*

(ੳ) ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ (ਅ) ਸਮਾਜ ਦਾ ਕੰਮ ਚਲਾਉਣ ਲਈ

(ੲ) ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਰੋਕਣ ਲਈ (ਸ) ਦੂਸਰੇ ਇਲਾਕੇ ਜਿੱਤਣ ਲਈ

67 *ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ?*

(ੳ) ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ (ਅ) ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਜਾਵੇ

(ੲ) ਧਰਮ ਦੀ ਨਮਿਆ ਨੀਤੀ ਜਾਵੇ (ਸ) ਔਰਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਏ

ਅ) ਗਿਆਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ (ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ)

ਗਾਉਣਾ ਤੇ ਨੱਚਣਾ ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਮੌਜ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਰੰਗ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਕੋਈ ਗੀਤ ਗੁਣ-ਗੁਣਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਹੇਕ ਕੱਢਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਬਤ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਟੱਪ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬੇਅਖ਼ਤਿਆਰ ਨੱਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੀ ਆਤਮਾ ਖੇੜਾ-ਖੇੜਾ ਹੋ ਉੱਠਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮਨ ਉਪਰ ਇਕ ਨਸ਼ਾ, ਇਕ ਖੁਮਾਰ ਛਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਆਪੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਭ ਕਾਸੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਚ ਕਿਸੇ ਸੁਰ ਤਾਲ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਬੰਦਸ਼ ਦਾ ਕੈਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਲੋਕ ਜਿਵੇਂ ਤਰੰਗ ਆਵੇ, ਉਛਾਲ ਆਵੇ, ਨੱਚ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਹਨ।

68 *ਮਨੁੱਖ ਖੁਸ਼ੀ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ—*

(ੳ) ਹੱਸ-ਖੇਡ ਕੇ (ਅ) ਨੱਚ-ਗਾ ਕੇ

(ੲ) ਕੁੱਝ ਕਹਿ ਕੇ (ਸ) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

69 *ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੱਦਾਂ ਟੱਪ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ?*

(ੳ) ਰੋਂਦਾ ਹੈ (ਅ) ਹੱਸਦਾ ਹੈ

(ੲ) ਨੱਚਦਾ ਹੈ (ਸ) ਘਮੰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ

70 *'ਖੇੜਾ-ਖੇੜਾ ਹੋ ਉੱਠਣਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ—*

(ੳ) ਖੇਰੂੰ-ਖੇਰੂੰ ਹੋਣਾ (ਅ) ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਹੋਣਾ

(ੲ) ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ (ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

71 ***ਲੋਕ ਨਾਚ ਕਿਸ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ***

(ੳ) ਨਿਯਮ (ਅ) ਸੁਰ ਤਾਲ

(ੲ) ਬੰਦਸ਼ (ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

72 ***'ਬੇਅਖ਼ਤਿਆਰ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ 'ਬੇ' ਕੀ ਹੈ?***

(ੳ) ਸਮਾਸ (ਅ) ਅਗੇਤਰ

(ੲ) ਪਿਛੇਤਰ (ਸ) ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ

ੲ) ਸਮਾਂ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਜਪਾਨ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਹੋਵੇ, ਹਨੇਰੀ ਹੋਵੇ, ਠੰਢ ਹੋਵੇ, ਗਰਮੀ ਹੋਵੇ, ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਹਰ ਕੋਈ ਡੱਟ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸਾਲ ਅੰਦਰ ਮਸਾਂ ਚਾਰ ਛੁੱਟੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਛੁੱਟੀਆਂ, ਕਿਨੇ ਥੋੜੇ ਕੰਮ, ਕਿੰਨਾ ਬੇਦਿਲਾ ਕੰਮ ਤੇ ਫਿਰ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਮੰਦਰਾਂ, ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੀੜ, ਸਾਧੂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਨਿੱਤ-ਫੇਰੀ, ਮਰਨੇ-ਜੰਮਣੇ ਤੇ ਵਿਆਹ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਲਾਊਡ ਸਪੀਕਰਾਂ ਉੱਤੇ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਵਹਿਮ-ਭਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਬਰਫ਼ ਜੰਮੀ ਹੋਵੇ, ਕਾਮੇ ਪੂਰੇ ਅੱਠ ਵਜੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਤੱਕ ਡੱਟ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਵਿਚਕਾਰ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਤੀਕ ਅਣਥੱਕ ਮਿਹਨਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

73 ***ਹੱਥਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?***

(ੳ) ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ (ਅ) ਭਾਰਤ ਤੇ ਜਪਾਨ

(ੲ) ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਜਪਾਨ (ਸ) ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਚੀਨ

74 ***ਉਪਰੋਕਤ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ?***

(ੳ) ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ (ਅ) ਹਫ਼ਤੇ ਦੀਆਂ

(ੲ) ਚਾਰ (ਸ) ਅੱਠ

75 ***ਲਾਊਡ ਸਪੀਕਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?***

(ੳ) ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ (ਅ) ਧਰਮ ਦਾ

(ੲ) ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ (ਸ) ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਦਾ

76 ***ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਮਹਾਨ ਖਜਾਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਹੈ?***

(ੳ) ਕੁਬੇਰ (ਅ) ਸਮਾਂ

(ੲ) ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ (ਸ) ਧਰਮ

77 ***ਕਾਮੇ ਕਿੰਨੇ ਵਜੇ ਕੰਮ ਤੇ ਪੁਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?***

(ੳ) ਦੱਸ ਵਜੇ (ਅ) ਛੇ ਵਜੇ

(ੲ) ਸੱਤ ਵਜੇ (ਸ) ਅੱਠ ਵਜੇ

हिन्दी

प्र. **नीचे दिए गए गद्यांश को पढ़कर सबसे सही विकल्प का चयन कीजिए**

बेटे के क्रिया-कर्म में तूल नहीं किया; पतोहू से ही आग दिलाई उसकी। किंतु ज्योंही श्राद्ध की अवधि पूरी हो गई, पतोहू के भाई को बुलाकर उसके साथ कर दिया, यह आदेश देते हुए कि इसकी दूसरी शादी कर देना। इधर पतोहू रो-रोकर कहती-मैं चली जाऊँगी तो बुढ़ापे में कौन आपके लिए भोजन बनाएगा, बीमार पड़े, तो कौन एक चुल्लू पानी भी देगा? मैं पैर पड़ती हूँ, मुझे अपने चरणों से अलग नहीं कीजिए! लेकिन भगत का निर्णय अटल था तू जा, नहीं तो मैं ही इस घर को छोड़कर चल दूँगा-यह थी उनकी आखिरी दलील और इस दलील के आगे बेचारी की क्या चलती?

78 'तूल नहीं किया' का आशय है-

1. पूजा नहीं की
2. दुःख नहीं किया
3. प्रलाप नहीं किया
4. आडंबर नहीं किया

79 पतोहू को भगत ने शादी के लिए क्यों कहा?

1. भगत अपनी जिम्मेदारियों से पल्ला झाड़ना चाहते थे
2. वे अपनी भक्ति के लिए पतोहू को बाधा मानते थे
3. वे पतोहू के बेहतर जीवन के लिए चिंतित थे
4. भगत संपत्ति का एकाधिकार चाहते थे।

80 'पतोहू' शब्द का अर्थ है-

1. पोता
2. पोती
3. पुत्र वधू
4. पौत्र वधू

81 गद्यांश में 'आग दिलाई' का आशय है-

1. दाह कर्म करवाना
2. आग सुलगाना
3. आग लगाना
4. आग देना

82 बीमार पड़े, तो कौन एक चुल्लू पानी भी देगा? - वाक्य में 'चुल्लू पानी भी देगा' का अर्थ है-

1. प्यास बुझाना
2. सेवा-सुश्रुषा करना
3. कुल्ला करवाना
4. रोगी की देह पर पानी डालना

प्र. यद्यपि इतिहास में मगध का उल्लेख आता है परन्तु पाटलीपुत्र का उदय उत्तर पौराणिक काल में हुआ था। बौद्ध और जैन अभिलेखों में पता चलता है कि इस नगर की स्थापना के साथ अजातशत्रु का नाम जुड़ा हुआ है। अजातशत्रु को लिच्छवी नाम के स्वतंत्र गणतंत्र के विरुद्ध अपने अभियानों में सामरिक दृष्टि से उपयुक्त स्थान की आवश्यकता थी, जिसकी पूर्ति उसकी अपनी राजधानी राजगृह नहीं करती थी। यह गणतंत्र गंगा की दूसरी ओर था। अपने मंत्रियों सुनिध और वासकर की निगरानी में अजातशत्रु ने पाटलीपुत्र का निर्माण करवाया। इन मंत्रियों ने महात्मा बुद्ध को नगर में आने का निमंत्रण दिया। वे जिस द्वार से आए उसे 'गौतम द्वार' और जिस घाट से उन्हें नाव में बैठाया उसे 'गौतम घाट' का नाम दिया गया।

83 ऐतिहासिक सबूत के एक किस महत्त्वपूर्ण स्रोत का यहाँ उल्लेख किया गया है?

1. खुदाई में मिले अवशेष
2. ताम्रपत्र
3. अभिलेख
4. शिलालेख

84 वर्तमान राजधानी राजगृह किन जरूरतों को पूरा नहीं करती थी।

1. पर्यटन संबंधी आवश्यकताएँ
2. युद्ध संबंधी आवश्यकताएँ
3. व्यापार संबंधी आवश्यकताएँ
4. मनोरंजन संबधी आवश्यकताएँ

85 आजातशत्रु को किस राज्य से खतरा था?

1. राजगृह
2. लिच्छवी
3. पाटलीपुत्र
4. मगध

86 जिस द्वार से महात्मा बुद्ध पाटलीपुत्र आए उसे 'गौतम द्वार' का नाम क्यों दिया गया?

1. गौतम अजातशत्रु के गुरू का नाम था
2. वहाँ गाएँ बहुत हुआ करती थीं।
3. उनकी भाषा में गौतम का अर्थ 'राजा' होता है
4. 'महात्मा बुद्ध' को गौतम नाम से भी जाना जाता है।

87 जिस घाट से महात्मा बुद्ध को नाव पर बिठाकर पाटलीपुत्र लाया गया, वह किस नदी का घाट था?

1. गंगा
2. यमुना
3. सोन
4. गंडक

प्र. इस ज़िले में साइकिल की धूम मची हुई है। इसकी प्रशंसकों में हैं महिला खेतिहर मज़दूर, पत्थर खदानों में मज़दूरी करनेवाली औरतें और गाँवों में काम करनेवाली नर्सें। बालवाड़ी और आँगनवाड़ी कार्यकर्ता, बेशकीमती पत्थरों को तराशने में लगी औरतें और स्कूल की अध्यापिकाएँ भी साइकिल का जमकर इस्तेमाल कर रही हैं। ग्राम सेविकाएँ और दोपहर का भोजन पहुँचानेवाली औरतें भी पीछे नहीं हैं। सबसे बड़ी संख्या उन लोगों की है जो अभी नवसाक्षर हुई हैं। जिस किसी नवसाक्षर अथवा नयी-नयी साइकिल चलानेवाली महिला से मैंने बातचीत की, उसने साइकिल चलाने और अपनी व्यक्तिगत आज़ादी के बीच एक सीधा संबंध बताया।

88 'साइकिल की धूम मची है' का आशय है-

1. शोर करने वाली साइकिलें हैं।
2. घूमने वाली साइकिलें हैं।
3. साइकिल के बारे में बहुत चर्चा है।
4. धूम मचाती साइकिल।

89 गद्यांश में 'इसकी' का प्रयोग किसके लिए हुआ है?

1. खेतिहर मजदूर
2. साइकिल
3. अध्यापिका
4. नवसाक्षर

90 दोपहर का भोजन पहुँचाने वाली औरतें भी पीछे नहीं हैं- का आशय है-

1. भोजन पहुँचाने वाली आगे चल रही हैं।
2. दोपहर के कारण वे पीछे रह जाती थीं।
3. पहले वे पीछे थीं, अब आगे निकल रही हैं।
4. दोपहर का भोजन पहुँचाने वाली औरतें भी साइकिल का उपयोग कर रही हैं।

91. ਤਾਪ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ SI ਇਕਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
(1) ਜੂਲ (2) ਮੀਟਰ
(3) ਸੈਕਿੰਡ (4) ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ

92. ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਲਾੜ ਸੰਸਥਾ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ।
(1) ਜੈਪੁਰ (2) ਬੀਕਾਨੇਰ
(3) ਬੈਂਗਲੋਰ (4) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

93. ਸਰਲ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਕੋਪ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਲੈਨਜ਼ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
(1) ਅਵਤਲ ਲੈਨਜ਼
(2) ਉਤਲ ਲੈਨਜ਼
(3) ਦੋ ਉਤਲ ਲੈਨਜ਼
(4) ਅਵਤਲ ਅਤੇ ਉਤਲ ਲੈਨਜ਼

94. ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਬਣਾਉਟੀ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
(1) ਚੰਨ
(2) ਏ. ਐਸ 1-ਬੀ
(3) ਆਰੀਆ ਭੱਟ
(4) ਏ. ਐਸ 1 ਡੀ

95. ਮੈਂਟਲ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਖਣਿਜ ਹਨ।
(1) ਸਿਲਿਕਾ, ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ
(2) ਸਿਲਿਕਾ, ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ
(3) ਨਿਕਲ, ਲੋਹਾ
(4) ਸਿਲਿਕਾ, ਨਿਕਲ

96. ਸਥਿਰ ਚਾਰਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ:
(1) ਇਲੈਕਟਰੋਸਟੈਟਿਕਸ
(2) ਇਲਕਟਰੋਨਿਕਸ
(3) ਸਟੈਟਿਕਸ
(4) ਬਿਜਲੀਧਾਰਾ

97. SI ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਘਣਤਾ ਦੀ ਇਕਾਈ ਹੈ:
(1) ਕਿ: ਗ੍ਰਾਮ/ਮੀ^{3}
(2) ਇਕਾਈ ਗ੍ਰਾਮ / ਸਮ^3
(3) ਗ੍ਰਾਮ
(4) ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ^3

98. ਚੰਨ ਧਰਤੀ ਦੇ ਗਿਰਦ ਇਕ ਚੱਕਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ?
(1) 27.1 ਦਿਨ (2) 27.3 ਦਿਨ
(3) 27.4 ਦਿਨ (4) 27 ਦਿਨ

91. SI unit of Heat is
1) joule 2) Meter
3) Second 4) centimeter

92. In India National space centre is situ ated at
1) Jaipur 2) Bikaner
3) Banglore 4) Chandigarh

93. The lens used in simple microscope is
1) Concave lens
2) Convex lens
3) Double convex lens
4) Concave and convex lens

94. Name of First Indian Artifial Satelite is
1) Moon
2) ASI-B
3) Aryabhatt
4) AS-1D

95. Main Mineral or Elements found in Mental are
1) Silica Magnesium
2) Silica, Aluminium
3) Nickel, Iron
4) Silica, Nickel

96. Study of stationary charges are called
1) Electro Statics
2) Electronics
3) Statics
4) Electric current

97. S.I Units of Density is
1) Kgm/m^3
2) Unit gm/cm^3
3) gm
4) cm^3

98. Time taken by the moon to complete one revolution around the earth is
1) 27.1 days 2) 27.3 days
3) 27.4 days 4) 27 days

99. ਸੂਰਜ ਵਿਚ ਊਰਜਾ ਦਾ ਸੋਮਾ ਕੀ ਹੈ ?
(1) ਨਿਊਕਲੀ ਵਿਖੰਡਨ
(2) ਪੌਣ ਊਰਜਾ
(3) ਨਿਊਕਲੀ ਸੰਯੋਜਨ
(4) ਪਣ ਬਿਜਲੀ ਊਰਜਾ

100. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਿਜਲੀ ਕਰੰਟ ਲੰਘ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:
(1) ਕੁਚਾਲਕ (2) ਚਾਲਕ
(3) ਅਰਧ ਚਾਲਕ (4) ਕੋਈ ਨਹੀਂ

101. ਸੈਲ ਕਿੰਨੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
(1) ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ (2) ਚਾਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ
(3) ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ (4) ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ

102. ਬੁੱਧ ਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਤਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
(1) ਲਾਲ ਤਾਰਾ
(2) ਸਫੇਦ ਤਾਰਾ
(3) ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਤਾਰਾ
(4) ਸਵੇਰ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਤਾਰਾ

103. ਨਿਮਨ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਤੱਤ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਰਸਾਇਣਿਕ ਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ?
(1) ਨਾਈਟਰੋਜਨ (2) ਨੀਆਨ
(3) ਹਾਈਡਰੋਜਨ (4) ਕਾਪਰ

104. ਪੋਟਾਸ਼ਿਅਮ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਸਲਫਾਈਟ ਦਾ ਰਸਾਇਣਿਕ ਸੂਤਰ ਹੈ ?
(1) $KHSO_3$ (2) K_2SO_3
(3) K_2SO_4 (4) $KHSO_4$

105. ਨਿਮਨ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਦਾ ਅਣੂ ਪੁੰਜ 16 ਹੈ ?
(1) CH_4 (2) O_2
(3) H_2O (4) N_2

106. ਨਿਮਨ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਾਰਬੋਨੇਟ ਗਰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਕਾਰਬਨਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ?
(1) $NaHCO_3$ (2) $CaCO_3$
(3) K_2CO_3 (4) $ZnCO_3$

107. ਚਿਪਕੋ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਦੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ?
(1) 1970 (2) 1980
(3) 1990 (4) 1960

108. ਅੰਗੂਰ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਤੇਜਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
(1) ਸਿਟਰਿਕ ਐਸਿਡ (2) ਟਾਰਟੈਰਿਕ ਐਸਿਡ
(3) ਆਗਜੈਲਿਕ ਐਸਿਡ (4) ਲੈਕਟਿਕ ਐਸਿਡ

109. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਖਾਰ ਹੈ ?
(1) NH_4OH (2) NaOH
(3) $Mg(OH)_2$ (4) $Ca(OH)_2$

99. Source of Energy in the Sun is
1) Nuclear fission
2) Wind Energy
3) Nuclear Fusion
4) Hydropower

100. The Material in which electric current can pass is called
1) Insulator 2) Conductor
3) Semi conductor 4) None of these

101. How many types of cells are there?
1) One type 2) Four type
3) Three types 4) Two types

102. Mercury plannet is Known as
1) Red Star
2) White Star
3) Noon Star
4) Morning or Evening Star

103. Which of the following element in chemistry is inactive?
1) Nitrogen 2) Neon
3) Hydrogen 4) Copper

104. Formula of potassium hydrogen Sulphite is
1) $KHSO_3$ 2) K_2SO_3
3) K_2SO_4 4) $KHSO_4$

105. Which of the following have molecular mass=16.
1) CH_4 2) O_2
3) H_2O 4) N_2

106. Which of the following carbonates does not decompose to give CO_2.
1) $NaHCO_3$ 2) $CaCO_3$
3) K_2CO_3 4) $ZnCO_3$

107. Chipko movement started in
1) 1970 2) 1980
3) 1990 4) 1960

108. Which acid is present in grapes?
1) Citric acid 2) Tartaric acid
3) Oxalic acid 4) Lactic acid

109. Which of the following is a strong base?
1) NH_4OH 2) NaOH
3) $Mg(OH)_2$ 4) $Ca(OH)_2$

110. ਸਟੀਲ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅੰਸ ਕੀ ਹਨ ?
(1) ਲੋਹਾ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ
(2) ਕਾਰਬਨ ਅਤੇ ਜਿੰਕ
(3) ਲੋਹਾ ਅਤੇ ਨਿਕਲ
(4) ਜਿੰਕ ਅਤੇ ਨਿਕਲ

111. ਐਲਨਿਕੋ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੀ ਹੈ ?
(1) ਐਲਮੀਨੀਅਮ+ਨਿਕਲ+ਜਿੰਕ
(2) ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ+ਜਿੰਕ+ਤਾਂਬਾ
(3) ਜਿੰਕ+ਨਿਕਲ+ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ
(4) ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ+ਨਿਕਲ+ਕੋਬਾਲਟ

112. ਸੁੱਕੀ ਬਰਫ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
(1) ਠੋਸ I_2 (2) ਠੋਸ CO_2
(3) ਠੋਸ N_2 (4) ਠੋਸ O_2

113. ਕਿਹੜੀ ਅਧਾਤ ਸਾਧਾਰਨ ਤਾਪਮਾਨ ਤੇ ਤਰਲ ਹੁੰਦੀਹੈ ?
(1) ਬਰੋਮੀਨ (2) ਪਾਰਾ
(3) ਕਲੋਰੀਨ (4) ਗੇਲੀਅਮ

114. ਪੌਦਾ ਸੈਲ, ਜੰਤੂ ਸੈਲ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਵਲ ਪੌਦਾ ਸੈਲ ਵਿਚ ਹੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:
(1) ਮਾਈਟੋਕਾਨਡ੍ਰੀਆ ਅਤੇ ਲਾਈਸੋਸੋਮਜ਼
(2) ਗੁਣਸੂਤਰ ਅਤੇ ਲਾਈਸੋਮਜ਼
(3) ਕਲੋਰੋਪਲਾਸਟ ਅਤੇ ਸੈਲ ਕੰਧ
(4) ਕਲੋਰੋਪਲਾਸਟ ਅਤੇ ਗਾਲਜੀ ਕਾਇਆਵਾਂ

115. ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
(1) ਖਮੀਰ-ਖਮੀਰਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ
(2) ਕਾਕਸ-ਡੰਡੀਦਾਰ ਬਣਤਰ
(3) ਡਬਲਰੋਟੀ ਤੇ ਉਲੀ-ਸਪੋਰਜ਼
(4) ਬੈਕਟੀਰੀਆ-ਅਪਘਟਨ ਕਰਨਾ

116. ਕਿਹੜਾ ਪਦਾਰਥ ਖਮੀਰਣ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸੈਕਰੋਮਾਈਸਿਸ ਨਾਂ ਦੀ ਉੱਲੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?
(1) ਦਹੀਂ (2) ਅਲਕੋਹਲ
(3) ਜੈਲੀ (4) ਜੈਮ

117. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਤੱਤ ਹੀਮੋਗਲੋਬਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
(1) ਫਲੋਰੀਨ (2) ਲੋਹਾ
(3) ਸੋਡੀਅਮ (4) ਫਾਸਫੋਰਸ

118. ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਫਸਲ ਤੋਂ ਦਾਣਿਆ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
(1) ਗਹਾਈ (2) ਵਾਢੀ
(3) ਭੰਡਾਰਣ (4) ਛੱਟਣਾ

110. Main constituents of steel are
1) Iron and Carbon
2) Carbon and Zinc
3) Iron and Nickel
4) Zinc and Nickel

111. Alnico is made up of
1) Al+Zn+Ni
2) Al+Zn+Cu
3) Zn+Ni+Al
4) Al+Ni+Co

112. Dry Ice is
1) Solid I_2 2) Solid CO_2
3) Solid N_2 4) Solid O_2

113. Which nonMetal is liquid at room temperature?
1) Bromine 2) Mercury
3) Chlorine 4) Galium

114. Plant cell can usually be distinguished from animal cell because only plant cell possess:
1) Mitochondria and Lysosomes
2) Chromosomes and Lysosomes
3) Chloroplast and cell wall
4) Chloroplast and Golgicomplex

115. Which of the following is not paired correctly?
1) Yeast: Fermentation
2) Coccus: Rod-shaped
3) Bread Mould: Spores
4) Bacteria: Decomposers

116. Which substance can be prepared by fermentation process by a fungus named "sacchromyces"
1) Curd 2) Alcohol
3) Jelly 4) Jam

117. Which of the following element is necessary for the formation of Haemoglobin?
1) fluorine 2) Iron
3) Sodium 4) phosphorous

118. What is the process of separation of grains from harvested crop called?
1) Thrashing 2) Harvesting
3) Storage 4) Winnowing

119. ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੈਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਭਾਜਿਤ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
(1) ਲਾਲ ਰਕਤਾਣੂ (2) ਨਿਊਰਾਨ
(3) ਜਿਗਰ ਸੈਲ (4) ਰੈਟੀਨਾ ਸੈਲ

120. ਝੀਂਗਾ, ਕੇਕੜਾ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਿਹੜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅੰਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
(1) ਸਾਹ ਨਲੀਆਂ (2) ਫੇਫੜੇ
(2) ਗਲਫੜੇ (4) ਚਮੜੀ

121. ਮੋਟਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਕਿਹੜਾ ਪ੍ਰਦੂਸਕ ਦਿਮਾਗੀ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?
1) ਸਿੱਕਾ
2) ਨਾਈਟਰੋਜਨਡਾਇਕਸਾਈਡ
3) ਸਲਫਰਡਾਇਕਸਾਈਡ
4) ਪਾਰਾ

122. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਟਾਈਗਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?
1) 1970 2) 1972
3) 1973 4) 1974

123. ਕਿਸ ਪੌਦੇ ਵਿਚ 'ਕਾਰਮ' ਨੂੰ ਕਾਇਆ ਪ੍ਰਵਰਧਨ ਦੇ ਢੰਗ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
1) ਅਦਰਕ 2) ਗਲੈਡੀਉਲਸ
3) ਕੇਲਾ 4) ਅਨਾਨਾਸ

124. ਟੀਕਾਕਰਣ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ?
1) ਵਧੀਆ ਪਾਚਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
2) ਲਾਲ ਰਕਤਾਣੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।
3) ਪ੍ਰਤਿਪਿੰਡ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।
4) ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

125. ਕਾਲਮ ਬੀ ਦੇ ਕਥਨਾ ਦੀ ਕਾਲਮ ਅ ਦੇ ਕਥਨਾ ਨਾਲ ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ?

	ਕਾਲਮ ੳ	ਕਾਲਮ ਅ
1)	ਐਸਟ੍ਰੋਜਨ ਹਾਰਮੋਨ	ਇਕ ਪ੍ਰੋਟੋਜ਼ੋਆ
2)	ਜਿਬਰਲਿਨ ਹਾਰਮੋਨ-	ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਲਿੰਗੀ ਅੰਗਾਂ ਅਤੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ
3)	ਲਿਸ਼ਮਾਨੀਆ	ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ।
4)	ਐਡੀਨਲ ਹਾਰਮੋਨ	ਵ੍ਰਿਧੀ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਖਿੜਨ ਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਨਾ।

126. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਠੀਕ ਹੈ?
1) ਜਹਾਂਗੀਰ, ਬਾਬਰ, ਹਿਮਾਯੂ, ਅਕਬਰ
2) ਅਕਬਰ, ਬਾਬਰ, ਜਹਾਂਗੀਰ, ਹਿਮਾਯੂ
3) ਬਾਬਰ, ਹਿਮਾਯੂ, ਅਕਬਰ, ਜਹਾਂਗੀਰ
4) ਹਿਮਾਂਯੂ, ਅਕਬਰ, ਬਾਬਰ, ਜਹਾਂਗੀਰ

119. which of the following cell stops dividing after birth?
1) Red Blood Cell 2) Neuron
3) Liver Cell 4) Retina Cell

120. Which type of respiratory organs are present in Prawn, Crab and fresh water fish?
1) Trachea 2) Lungs
3) Gills 4) Skin

121. Which Pollutant from motor-car exhaust causes mental diseases?
1) Lead
2) Nitrogen dioxide
3) Sulphur dioxide
4) Mercury

122. When was 'Project Tiger' in India started?
1) 1970 2) 1972
3) 1973 4) 1974

123. In which plant, 'Corm' is used as a means of vegetatiue propagation?
1) Ginger 2) Gladiolus
3) Banana 4) Pineapple

124. Vaccination protects a Person from a disease because it?
1) Helps in better digestion
2) increases erythrocyte count
3) stimulates production of antibodies
4) Improves healing system

125. Match the statement in column 'A' with Column B?

	Column A	Column B
1)	Estrogen Hormone	A Protozoen
2)	Gibberellin Hormone	To control development of female secondary sexual organ and characters
3)	Leishmenia	To Increase heart-beat
4)	Adrenal hormone	To stimnlate growth and induce flowering

126. Which of the following is correct?
1) Jahangir, Babur, Humayun, Akbar.
2) Akbarm Babar, Jahangir, Humayun
3) Babul, Humayunm Akbar, Jahangir
4) Humayun, Akbar, Babar, Jahangir

127. ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਵਾਇਸਰਾਏ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ?
(1) 1857 ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਪਿਛੋਂ
(2) ਨਾ ਮਿਲਵਰਤਣ ਅੰਦੋਲਨ ਪਿਛੋਂ
(3) ਭਾਰਤ ਛੱਡੋ ਅੰਦੋਲਨ ਪਿਛੋਂ
(4) ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਪਿਛੋਂ

128. ਸਿਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਬਾਲ ਗੁਰੂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
1) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ
2) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਰਾਇ ਜੀ
3) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ
4) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ

129. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿਪਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹੋ:
(a) ਸ਼ਿਮਲਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਰੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੂਰਵਕ ਹਲ ਕਰਨਾ ਸੀ।
(b) 1949 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਚੀਨ ਵਿਚ ਕਮਿਊਸਿਟ ਕਰਾਂਤੀ ਆਈ ਤਾਂ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਰਤ ਪਹਿਲਾ ਦੇਸ਼ ਸੀ।

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਠੀਕ ਹੈ:
1) ਦੋਨੋਂ a ਅਤੇ b ਝੂਠ ਹਨ।
2) ਦੋਨੋਂ a ਅਤੇ b ਠੀਕ ਹਨ।
3) a ਸੱਚ ਹੈ ਪਰ b ਝੂਠ ਹੈ।
4) a ਝੂਠ ਹੈ ਪਰ b ਸੱਚ ਹੈ।

130. ਰਾਸ਼ਟਰ ਕੂਟ ਰਾਜੇ ਕਲਾ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸਨ। ਕਿਹੜਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕੂਟ ਰਾਜਾ ਇਕ ਚੰਗਾ ਕਵੀ ਸੀ।
1) ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ 2) ਅਮੋਘਵਰਸ਼
3) ਧਰੁਵ 4) ਗੋਵਿੰਦ

131. ਚੋਲ ਸ਼ਾਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਭੂਮੀ ਪਰਸਾਰ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ।

ੳ) ਸੋਕੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭੂਮੀ ਕਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।
ਅ) ਜਿਥੇ ਨਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉਥੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਟੈਂਕ ਬਣਵਾਏ ਗਏ।
ੲ) ਵਣਾਂ ਦੀ ਭੂਮੀ ਤੇ ਵਾਹੀ (ਖੇਤੀ) ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।
1) ੲ ਅਤੇ ਸੀ 2) ੲ, ੳ ਅਤੇ ਸੀ
3) ੳ ਅਤੇ ਸੀ 4) ੲ ਅਤੇ ੳ

132. ਇਲਾਹੀ ਦਰਵਾਜਾ, ਲੋਧੀ ਮਕਬਰਾ ਅਤੇ ਹੌਜ ਖਾਸ ਕਿਸ ਦੀ ਕਲਾਤਮਿਕ ਰੁਚੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ?
1) ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦੀ
2) ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ
3) ਦਿਲੀ ਤੇ ਸੁਲਤਾਨਾ ਦੀ
4) ਪੱਲਵਾਂ ਦੀ

127. When was the Governor-General of India Given new tittle of Viceroy?
1) After the revolt of 1857 A.D.
2) After the Non co operation movement.
3) After quit India Movement.
4) After The establishment of Indian national Congress.

128. Who is known as 'Bal Guru' in Sikh history?
1) Sri Guru Hargobind Ji
2) Sri Guru Harrai Ji
3) Sri Guru HarKrishan Ji
4) Sri Guru Teg Bahadur Ji

129. Real the following Statements:?
(a) The main objective of Shimla agreement was to solve the dispute between India and Pakistan peacefully.
(b) India was the first country to give recognition to the government of China after the commuaist revolution in 1949 AD.

Which of the following in correct?
1) Both a and b are false.
2) Both a and b are true.
3) a is true but b is false.
4) a is false but b is true.

130. The Rashtra Kutas were patrons of art and learning. Which Rashtre kuta king was a good poet?
1) Krishna 2) Amogh Versha
3) Druve 4) Govinda

131. There was a great agrarian expansion during the Chole reign. Which of the following statements are true in this context?
a) In the times of drought the land reveme was exempted.
b) Where there were no rivers water tanks were built.
c) The forest land was brought under cultivation.
1. a and c 2. a,b and c
3. b and c 4. a and b

132. Alahi Darwaja, Lodhi Tomb and Hauz Khas highlight the artistic taste of?
1) Rajputs
2) Mughals
3) Delhi Sultans
4) Pallaws

133. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜੁੱਟ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ?
1) ਲਹੂ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੀ ਨੀਤੀ-ਗਿਆਸੁਦੀਨ ਬਲਬਨ
2) ਬਜ਼ਾਰ ਕੰਟਰੋਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨੀਤ-ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਿਲਜੀ
3) ਅੰਸ਼ਕ ਮੁਦਰਾ- ਮੁਹੰਮਦ ਬਿਨ ਤੁਗਲਕ
4) ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਦਲਣਾ-ਫਿਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ ਤੁਗਲਕ

134. ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਨੇ 1829 ਵਿੱਚ ਸਤੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ?
1) ਲਾਰਡ ਕਲਾਇਵ
2) ਲਾਰਡ ਹੇਸਟਿੰਗ
3) ਲਾਰਡ ਕਾਰਨਵਾਲਿਸ
4) ਲਾਰਡ ਵਿਲੀਅਮ ਬੈਂਟਿਕ

135. ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਨਾਗਰਾ ਸ਼ੈਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ ਕਿਥੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ?
1) ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 2) ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
3) ਰਾਜਸਥਾਨ 4) ਕਰਨਾਟਕ

136. ਕੰਬਨ ਨੇ ਰਮਾਇਣ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ?
1) ਮਰਾਠੀ 2) ਫਾਰਸੀ
3) ਤੇਲਗੂ 4) ਤਾਮਿਲ

137. ਬਾਵਰਾ ਅਤੇ ਸੂਰਦਾਸ ਕਿਸ ਰਾਜੇ ਦੇ ਦਰਬਾਰੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸਨ ?
1) ਜਹਾਂਗੀਰ 2) ਅਕਬਰ
3) ਸ਼ਾਹਜਹਾਨ 4) ਔਰੰਗਜੇਬ

138. ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ, ਪ੍ਰੈਸ, ਰੁਜਗਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿਸੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ ?
1) ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
2) ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
3) ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
4) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਧਿਕਾਰ

139. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੌਣ ਨਾਂ ਮਾਤਰ ਦੀ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਹੈ ਤੇ ਕੌਣ ਅਸਲੀ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ?
1) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
2) ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨਮੰਤਰੀ
3) ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਦਾ ਸਪੀਕਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
4) ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ

140. ਚੋਣ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਚੋਣ ਕਮੀਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ?
1) ਨਾਮਜਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ
2) ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ
3) ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਨਜੀਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨੇ
4) ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ

133. Which of the following is not matched correctly:
1) Blood and Iron policy-Ghiyas -u-din Balban
2) Market Control Policy-Ala-ud-din Khilji
3) Token currency-Muhammed bin Tughlaq
4) Shift of Capital-Firozshah Tughlaq.

134. Which Governor General of India declaud Sati System illegal in 1829 AD?
1) Lord Clive
2) Lord Hasting
3) Lord Cornwallis
4) Lord william Bentich

135. The examples of Nagara style of temple? archi tecture are found in
1) Madhya Pradesh 2) Uttar Pradesh
3) Rajasthan 4) Karnataka

136. Kaban wrote Ramayan in .....Language.
1) Marathi 2) Persian
3) Telugu 4) Tamil

137. Bavra and surdas were musician in the court of.....
1) Jahangir 2) Akbar
3) Shah Jahan 4) Aurangzeb

138. Right of Speech, Press, Employment and reside and settle in any part of India are listed under the fundamental right of
1) Right to Equality
2) Right to Freedom of Religion
3) Right to Freedom
4) Cultural and Educational Rights

139. According to Serial order-Who among them is the nominal executive and who is real executive According to Indian consititution.
1) Cheif Justice of Supreme Court and President
2) President of India and prime Minister of India
3) Speaker of Indian Parliament and Prime minister
4) Indian Prime Minister and President of India

140. Regarding election process which of the following work is not done by election commission.
1) Scrutiny of Nomination papers.
2) Allotment of election symbols
3) Counting of votes adn declaration of results
4) Preparation of Election Manifesto.

141. ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?
1) ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
2) ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ ਹੈ।
3) ਰਾਜ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
4) ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਬਾਬ ਦੇ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

141. Which of the following statements regarding secularism is not correct
1) All religions are recognized by the state
2) All Persons have freedom to propagate their religion
3) state has no religion
4) A person is free to change his relligion with out any pressure.

142. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕਦੋਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?
1) 29 ਅਗਸਤ 1947, 26 ਜਨਵਰੀ 1930
2) 26 ਨਵੰਬਰ 1949, 26 ਜਨਵਰੀ 1950
3) 26 ਜਨਵਰੀ 1950, 26 ਨਵੰਬਰ 1949
4) 15 ਅਗਸਤ 1947, 26 ਜਨਵਰੀ 1930

142. According to Serial order when Indian consititution is adopted and when it is implemented.
1) 29 Aug. 1947 and 26 Jan. 1930
2) 26 Nov. 1949 and 26 Jan. 1950
3) 26 Jan. 1950 and 26 Nov. 1949
4) 15 Aug. 1947 and 26 Jan. 1930

143. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਮੀਡੀਆ ਮਾਧਿਅਮ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਮੁਖ ਏਜੰਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?
1) ਛਾਪਾਖਾਨਾ/ਪ੍ਰੈਸ
2) ਲੋਕ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਬਿਜਲਈ ਸਾਧਨ
3) ਸਿਨੇਮਾ
4) ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ

143. Which of the followong is not an agency of Media
1) Printing Media / Press
2) Electronic Means of Mass Communication
3) Cinema
4) Religious Places

144. ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਇਕ ਚੋਣ ਮੰਡਲ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਚੋਣਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
1) ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ
2) ਲੋਕ ਸਭਾ, ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੁਣੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਵਲ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ
3) ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ
4) ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰ

144. The President of India is elected by an Eletoral college, consisting of
1) All elected members of Lok Sabha and Rajya Sabha
2) All elected members of Lok Sabha, Rajya Sabha and elected members of State Legislative Assemblies.
3) All members of Parliament.
4) All elected and Nominated members of Parliament and State Assemblies.

145. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਹੀਂ ਰਾਖਵਾਂ ਹੱਕ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?
1) ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ
2) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਾਂ ਲਈ
3) ਪਛੜੀਆਂ ਸ੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ
4) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਲਈ

145. Among the following categories which has no provision for reservation in Indian constitution.
1) Woman
2) Scheduled Castes
3) Backward Class
4) Scheduled Tribes.

146. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸ੍ਰੇਣੀ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ?
1) ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
2) ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
3) ਮਨੁੱਖੀ ਗੌਰਵ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
4) ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

146. Among the following Rights which Right is not included in the category of Human rights
1) Right to Life
2) Right of vote
3) Right to have honour for Human beings
4) Right to Equality

147. ਕਿਸ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ?
1) 44 ਵੀ ਸੋਧ ਅਤੇ 52 ਵੀਂ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ
2) 42 ਵੀਂ ਸੋਧ ਅਤੇ 22 ਵੀਂ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ
3) 73 ਵੀਂ ਸੋਧ ਅਤੇ 74 ਵੀਂ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ
4) 76 ਵੀਂ ਸੋਧ ਅਤੇ 92 ਵੀਂ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ

148. ਕਿਸ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਮੁਫਤ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ (6-14) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ?
1) 73 ਵੀਂ ਸੋਧ, 1993
2) 93 ਵੀਂ ਸੋਧ 2002
3) 74 ਵੀਂ ਸੋਧ 1994
4) 42 ਵੀਂ ਸੋਧ 1976

149. ਹੇਠ ਦਰਸਾਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ?
1) ਡੀ. ਐਮ. ਕੇ
2) ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫ਼ਰੇਂਸ
3) ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ
4) ਸਿਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ

150. ਹਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਰਕ ਰੇਖਾ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘਦੀ ?
1) ਭਾਰਤ
2) ਮਿਸਰ
3) ਮੈਕਸੀਕੋ
4) ਕਨੇਡਾ

151. ਸਥਾਨ-ਅੰਤਰੀ ਖੇਤੀ ਦੀ ਜਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ:
1) ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ
2) ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਬਦਲਾਵ
3) ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਬੀਜਣਾ
4) ਖਾਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ

152. ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਚਾਹ ਅਤੇ ਕੌਫੀ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
1) ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਰਤ
2) ਉਤਰ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ
3) ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ
4) ਉਤਰ ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ

153. $66\frac{1}{2}$ ਡਿਗਰੀ ਦੱਖਣੀ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਰੇਖਾ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?
1) ਕਰਕ ਰੇਖਾ
2) ਮਕਰ ਰੇਖਾ
3) ਆਰਕਟਿਕ ਚੱਕਰ
4) ਅੰਟਾਰਕਟਿਕ ਚੱਕਰ

147. Which constitutional Amend ments inforce Local self Governments - Rural and Urban in India.
1) 44 th Amendment and 52 nd Amendment
2) 42nd Amend ment and 22 nd Amendment
3) 73 rd Amendment and 74th Amendment
4) 76th Amendment and 92nd Amendment

148. When and by which constitutional Amendment inforced Right to Free and compulsory Edu cation (6-14 in India)
1) 73 rd Amend ment 1993
2) 93rd Amendment 2002
3) 74th Amendment 1994
4) 42nd Amendment 1976

149. Which of the following Political Parties in India is a National Political Party
1) D.M.K
2) National Conference
3) Bharatiya Janta Party
4) Shiromani Akali Dal

150. The Tropic of Cancer does not pass through:
1) India
2) Egypt
3) Mexico
4) Canada

151. The essential feature of shifting cultivation is:
1) Rotation of crops
2) Change of fields
3) Multiple cropping
4) use of fertilizers

152. In which region of India both tea and coffee are produced?
1) Central India
2) North East India
3) South West India
4) North West India

153. $66\frac{1}{2}$ degree South latitude is known as:
1) Tropic of Cancer
2) Tropic of Capricorn
3) Arctic Circle
4) Antarctic Circle

154. ਕਿਹੜਾ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਤੱਟਾਂ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਤੱਟਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ?
1) ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ
2) ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ
3) ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰ
4) ਅੰਟਾਰਕਟਿਕ ਮਹਾਂਸਾਗਰ

155. ਕਿਹੜੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ, 'ਕਪਾਹ ਮਿੱਟੀ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
1) ਲੈਟਰਾਈਟ ਮਿੱਟੀ 2) ਜਲੌੜ ਮਿੱਟੀ
3) ਲਾਲ ਮਿੱਟੀ 4) ਕਾਲੀ ਮਿੱਟੀ

156. ਕਰਨਾਟਕ ਦੀਆਂ ਕੋਲਾਰ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਖਣਿਜ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
1) ਲੋਹਾ 2) ਸੋਨਾ
3) ਤਾਂਬਾ 4) ਚਾਂਦੀ

157. ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਖਿਅਤ ਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ?
1) ਬਿਹਾਰ 2) ਕੇਰਲ
3) ਪੰਜਾਬ 4) ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

158. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਉਦਯੋਗ, ਬਾਕਸਾਈਟ ਨੂੰ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ?
1) ਸੀਮਿਟ 2) ਪਟਸਨ
3) ਐਲੂਮਿਨਿਅਮ 4) ਖੰਡ

159. ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ 'ਸਿਲੀਕਾਨ ਘਾਟੀ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
1) ਮੁੰਬਈ 2) ਦਿੱਲੀ
3) ਲੁਧਿਆਣਾ 4) ਬੰਗਲੌਰ

160. ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਖੇਤਰ ਜੰਗਲਾਂ ਹੇਠ ਹੈ ?
1) 46.6% 2) 14.4%
3) 22.2% 4) 33.3%

161. ਇਕ ਸਿਆਹੀ ਵਾਲੇ ਪੈਨ ਦੀ ਸਿਲੰਡਰਾਕਾਰ ਬੈਰਲ ਦਾ ਵਿਆਸ 2 ਸੈਂ.ਮੀ. ਅਤੇ ਉਚਾਈ 10.5 ਸੈਂ.ਮੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਬੈਰਲ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਪੈਨ ਨਾਲ 4950 ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। 400 ਸੈ. ਮੀ.^{3} ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਪੈਨ ਕਿੰਨੇ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ?
1) 40.000
2) 60.000
3) 45.000
4) 80.000

154. Which of these oceans touches the shores of Asia on one side and that of America on the other?
1) Indian Ocean
2) Pacific Ocean
3) Atlantic Ocean
4) Antarctic Ocean

155. Which type of soil is also known as 'cotton soil'?
1) Laterite soil 2) Alluvial soil
3) Red soil 4) Black soil

156. Name the mineral which is mined from the Kolar mines of Karnataka?
1) Iron 2) Gold
3) Copper 4) Silver

157. Which state has the lowest literacy rate?
1) Bihar 2) Kerala
3) Punjab 4) Uttar Pradesh

158. In which of the following industry the Bauxite is used as a raw material?
1) Cement 2) Jute
3) Aluminium 4) Sugar

159. Which city of India is called as 'Sillicon Valley of the Country?
1) Mumbai 2) Delhi
3) Ludhiana 4) Bangalore

160. What per cent area of India is covered with the forests?
1) 46.6% 2) 14.4%
3) 22.2% 4) 33.3%

161. An ink pen, with cylindrical barrel of diameter 2 cm and height 10.5 cm, completely filled with ink, can be used to write 4950 words. How many words can be writ ten using 400 cm^3 of ink?
1) 40,000
2) 60,000
3) 45,000
4) 80,000

162. ਦੋ ਜਮਾਤਾਂ A ਅਤੇ B ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 3:2 ਹੈ। ਜੇਕਰ 10 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਮਾਤ A ਤੋਂ ਜਮਾਤ B ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਅਨੁਪਾਤ 7:8 ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੱਸੋ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਮਾਤ A ਤੋਂ ਜਮਾਤ B ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਅਨੁਪਾਤ 8:7 ਹੋ ਜਾਵੇ ?

1) 5 2) 10
3) 15 4) 20

163. ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ O ਵਾਲੇ ਚੱਕਰ ਦੀ ਸਪਰਸ਼ ਰੇਖਾ AB ਚੱਕਰ ਨੂੰ P ਤੇ ਸਪਰਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਚੱਕਰ ਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ 5 ਸੈਮੀ, OB=10 ਸੈਮੀ: OB=AB ਹੋਵੇ ਤਾਂ AP ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

1) $5\sqrt{5}$ ਸੈਮੀ
2) $10\sqrt{5}$ ਸੈਮੀ
3) $10-5\sqrt{3}$ ਸੈਮੀ
4) $(10-\frac{5}{\sqrt{3}})$ ਸੈਮੀ

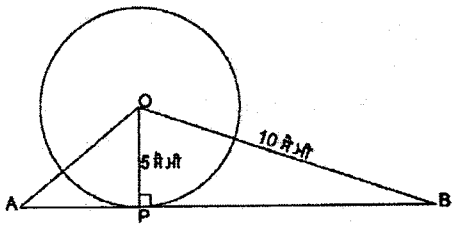

164. ਸ਼ਾਮ ਕੋਲ 50 ਰੁਪਏ 20 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 10 ਰੁਪਏ ਵਾਲੇ ਕੁਲ 25 ਨੋਟ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਲ ਮੁੱਲ 590 ਰੁਪਏ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ 50 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਵਾਲੇ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 3:5 ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪਤਾ ਕਰੋ ?

1) 6, 10, 9
2) 10, 6, 9
3) 9, 6, 10
4) 6, 6, 13

165. ਇਕ ਆਇਤ ਦਾ ਪਰਿਮਾਪ 240 ਸੈਂਮੀ ਹੈ। ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਟਾ ਕੇ ਅਤੇ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧਾ ਕੇ ਭੀ ਪਰਿਮਾਪ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਇਤ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ ਪਤਾ ਕਰੋ ?

1) 100 ਸੈ. ਮੀ, 20 ਸੈ ਮੀ
2) 80 ਸੈ. ਮੀ, 40 ਸੈ ਮੀ
3) 70 ਸੈ. ਮੀ, 50 ਸੈ. ਮੀ
4) 30 ਸੈ. ਮੀ., 90 ਸੈ ਮੀ.

162. The ratio of the number of students in two class rooms A and B is 3:2. If 10 students shift from A to B, the ratio becomes 7:8. How many students must shift from A to B in order for the ratio to become 8:7?

1) 5 2) 10
3) 15 4) 20

163. In the figure the tangent AB touches a circle, with centre O, at the point P. If the radius of the circle is 5 cm, OB=10 cm and OB=AB, then AP is

1) $5\sqrt{5}$ cm.
2) $10\sqrt{5}$ cm.
3) $10-5\sqrt{3}$ cm.
4) $(10-\frac{5}{\sqrt{3}})$ cm.

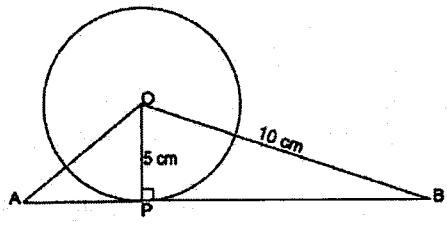

164. Sham has Rs 50, Rs 20, Rs10 notes which are 25 in number and whose total value is equal to Rs 590. If the ratio of No of Rs 50 and Rs 20 notes is 3:5 then find the number of notes of each type?

1) 6,10,9
2) 10,6,9
3) 9,6,10
4) 6,6,13

165. The perimeter of a rectangle is 240 cm. If we decrease the length by 10% and decrease the breadth by 20% then the perimeter remains the same find the length and breadth of the rectangle?

1) 100 cm, 20 cm
2) 80 cm, 40 cm
3) 70 cm, 50 cm
4) 30 cm, 90 cm

166. $\left(\frac{1}{3}a+\frac{2}{3}b\right)^3-\left(\frac{1}{3}a-\frac{2}{3}b\right)^3$ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇਗਾ:

1. $\frac{16}{27}b^3+\frac{4}{9}a^2b$
2. $\frac{16}{27}a^2b^2+\frac{4}{9}b^3$
3. $\frac{4}{9}b^3+\frac{16}{27}a^2b$
4. $\frac{4}{9}b^2+\frac{16}{27}ab^2$

166. Evaluate $\left(\frac{1}{3}a+\frac{2}{3}b\right)^3-\left(\frac{1}{3}a-\frac{2}{3}b\right)^3$

1. $\frac{16}{27}b^3+\frac{4}{9}a^2b$
2. $\frac{16}{27}a^2b^2+\frac{4}{9}b^3$
3. $\frac{4}{9}b^3+\frac{16}{27}a^2b$
4. $\frac{4}{9}b^2+\frac{16}{27}ab^2$

167. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਸੰਖਿਆ $\frac{3}{4}$ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ?

1) $\frac{35}{71}$ 2) $\frac{13}{20}$
3) $\frac{71}{101}$ 4) $\frac{19}{24}$

167. Which of the following fractions is more than $\frac{3}{4}$?

1) $\frac{35}{71}$ 2) $\frac{13}{20}$
3) $\frac{71}{101}$ 4) $\frac{19}{24}$

168. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਚਿਤਰ ਵਿਚ EF//AD $\angle EBA+\angle DCF$ ਪਤਾ ਕਰੋ ?

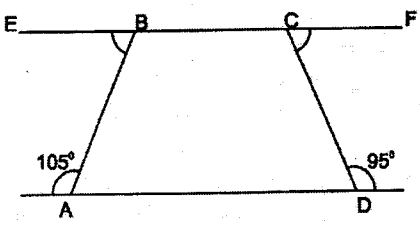

1) 160° 2) 180°
3) 195° 4) 200°

168. In the figure EF//AD What is the sum of $\angle EBA+\angle DCF$?

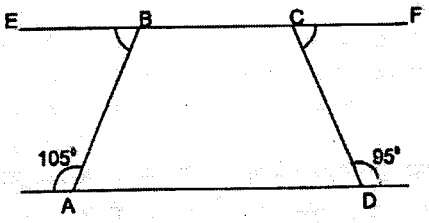

1) 160° 2) 180°
3) 195° 4) 200°

169. ਜੇਕਰ $2^{x+7}=2^{x+5}+3$ ਤਾਂ x ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇਗਾ ?

1) 3
2) −3
3) 5
4) −5

169. If $2^{x+7}=2^{x+5}+3$ then the value of x is

1) 3
2) −3
3) 5
4) −5

170. $(3^{-1}+4^{-1}+5^{-1})^0$ ਦਾ ਮਾਨ ਪਤਾ ਕਰੋ ?

1) $3^{-1}+4^{-1}$
2) $3^{-1}+4^{-1}+1$
3) 1
4) 0

170. The Value of the expression $(3^{-1}+4^{-1}+5^{-1})^0$ is equal to?

1) $3^{-1}+4^{-1}$
2) $3^{-1}+4^{-1}+1$
3) 1
4) 0

171. ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਚਿਤਰ ਵਿਚ ABCD ਇਕ ਚੱਕਰੀ ਚਤੁਰਭੁਜ ਹੈ। AE//CD ਅਤੇ BA ਨੂੰ F ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ $\angle ABC = 92^0$ ਅਤੇ $\angle FAE = 20^0$ ਤਾਂ $\angle BCD$ ਦਾ ਮਾਪ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ?

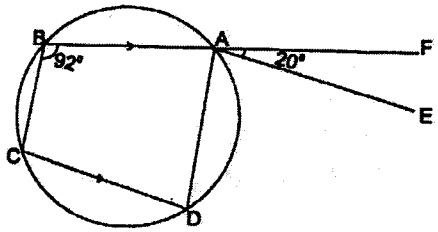

1) 88°
2) 98°
3) 108°
4) 72°

171. In the given figure ABCD is a cyclic quadilateral, AE is drawn parallel to CD and BA is produced to F. If $\angle ABC = 92^0$ and $\angle FAE = 20^0$ than $\angle BCD$ is equal to

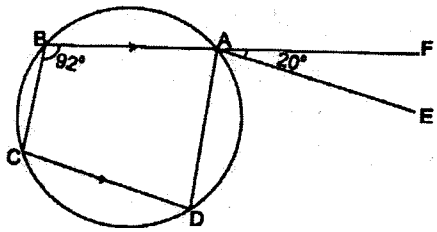

1) 88°
2) 98°
3) 108°
4) 72°

172. n ਪ੍ਰੇਖਣਾ ਦਾ ਔਸਤ ਮੱਧਮਾਨ m ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋ ਪ੍ਰੇਖਣ 0 (ਸਿਫਰ)ਅਤੇ m ਜੋੜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਨਵਾਂ ਮੱਧਮਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ?

1) m
2) $\frac{m}{n+1}$
3) $\frac{nm}{n+1}$
4) $\frac{(n+1)m}{n+2}$

172. The arithematic mean of 'n' observations is m. If two observations O (zero) and m are added then the new mean will be.

1) m
2) $\frac{m}{n+1}$
3) $\frac{nm}{n+1}$
4) $\frac{(n+1)m}{n+2}$

173. ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਚੌਰਾਹਿਆਂ ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਲਾਈਟਾਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਰੇਕ 48 ਸੈਕਿੰਡ, 72 ਸੈਕਿੰਡ, 108 ਸੈਕਿੰਡ ਬਾਅਦ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਇਕ ਹੀ ਸਮੇਂ 8: 20 ਵਜੇ ਬਦਲਣ ਤਾਂ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਸ ਸਮੇਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਬਦਲਣਗੀਆਂ ?

1) 8: 27 ਘੰਟਾ
2) 8: 27: 10 ਘੰਟਾ
3) 8: 27: 12 ਘੰਟਾ
4) ਕੋਈ ਨਹੀਂ

173. The Trafic light at three different roads crossing change after every 48 sec, 72 sec and 108 Sec respectively. If they all change simultaneously at 8: 20 hr; then at what time will they again change simultaneously?

1) 8: 27 hr
2) 8: 27 : 10hr
3) 8: 27 : 12 hr
4) None of these

174. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪਰਿਮੇਯ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਅੰਸ ਨੂੰ 4 ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪਰਿਮੇਯ ਸੰਖਿਆ $\frac{2}{3}$ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਪਰਿਮੇਯ ਸੰਖਿਆ ਦਾ ਹਰ ?

1) 2
2) 3
3) 4
4) 6

174. When the numerator of a fraction increases by 4, the fraction increases by $\frac{2}{3}$. Then the denominator of the fraction is

1) 2
2) 3
3) 4
4) 6

175. ਸੰਖਿਆਵਾਂ $\sqrt{2};\sqrt[3]{3}$ ਅਤੇ $\sqrt[4]{4}$ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ ?

1) $\sqrt{2}$
2) $\sqrt[3]{3}$
3) $\sqrt[4]{4}$
4) ਸਾਰੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

176. $\sqrt{10+\sqrt{25+\sqrt{108+\sqrt{154+15}}}}$ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ ?

1) 4 2) 6
3) 8 4) 10

177. ਇਕ ਸਕੂਲ ਦੇ 600 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਲੜਕਿਆਂ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 12 ਸਾਲ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 11 ਸਾਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 11 ਸਾਲ 9 ਮਹੀਨੇ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ?

1) 150
2) 250
3) 225
4) 300

178. ਇਕ ਸੈਕਿੰਡ ਇਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਕਿੰਨਵਾਂ ਦਸ਼ਮਲਵੀ ਭਾਗ ਹੈ ?

1) 0.0025
2) 0.0256
3) 0.00027
4) 0.000126

179. ਇਕ ਦੌੜਾਕ 200 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੌੜ 24 ਸੈਕਿੰਡ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੌੜਾਕ ਦੀ ਰਫਤਾਰ (ਗਤੀ) ਕੀ ਹੈ ?

1) 20 ਕਿ: ਮੀ /ਘੰਟਾ
2) 24 ਕਿ: ਮੀ/ ਘੰਟਾ
3) 28.5 ਕਿ: ਮੀ/ਘੰਟਾ
4) 30 ਕਿ: ਮੀ/ ਘੰਟਾ

180. ਇਕ ਮੀਟਰ ਭੁਜਾ ਵਾਲੇ ਘਣ ਵਿਚ 10 ਸੈਂਟੀ ਮੀਟਰ ਭੁਜਾ ਵਾਲੇ ਕਿੰਨੇ ਘਣ ਪੂਰੇ-ਪੂਰੇ ਸਮਾ ਸਕਣਗੇ ?

1) 10
2) 100
3) 1000
4) 10000

175. The largest number anong $\sqrt{2};\sqrt[3]{3}$ and $\sqrt[4]{4}$ is

1) $\sqrt{2}$
2) $\sqrt[3]{3}$
3) $\sqrt[4]{4}$
4) All are equal

176. Find the value of

$$\sqrt{10+\sqrt{25+\sqrt{108+\sqrt{154+15}}}}$$

1) 4 2) 6
3) 8 4) 10

177. In a school with 600 students the average age of boys is 12 years and that of girls is 11 years. If average age of the students is 11 years and 9 months, then the number of girls in the school is

1) 150
2) 250
3) 225
4) 300

178. What decimal of an hour is a second?

1) 0.0025
2) 0.0256
3) 0.00027
4) 0.000126

179. An athlete runs 200 meters race in 24 Seconds. His speed is

1) 20 km / hr
2) 24 km / hr
3) 28.5 km / hr
4) 30 km / hr

180. How many cubes of 10 cm edge can be put in a cubical box of 1 metre edge?

1) 10
2) 100
3) 1000
4) 10000